

Búcsú Horváth Istvántól

Végtisztességtevő Magyarózdiai!
Gyászoló Barátaink!

Engem ért a szomorú megtiszteltetés, hogy társaim, barátaim nevében, akik Horváth Istvánt végső hazatérése útján elkísértük s azok nevében is, akik nem lehetnek itt, utoljára szóljak hozzá s róla, mielőtt eleink rendje, szokása szerint testét, megtöretett testét — régiek szavával szólva — az anyaföldnek visszaadnók.

Drága Pista bácsi, első versköteted „Az én vándorlásom” záróverséből venném a textust ehhez a pár búcsúszóhoz:

„Ne hagyj falum!
Én a tiéd akarok maradni!”

Valamikor, még vándorlásaid elején, talán a gyalogszerrel megtett magyarózd—kolozsvári utak egyikén markoltad verssé, szorítottad úti kézbelivé ezeket a szavakat. Azon az úton, de a gyalogos ember rövidítéseivel, amelyiken ma téged hazakísértünk. Mert versekkel szoktad volt biztatni magad, emlékeztél vissza nemegyszer. S mert a hat elemi tarisznyájából akkor aligha tellett volna végig ilyen hosszú útra, legtöbbször a magad igéit igazítottad a lépéshez.

„Ne hagyj falum! Te nehéz földszagú, sáros
Komondor, ne hagyd kölyködöt.
Ne hagyj engemet!

.....
Én a tiéd akarok maradni.
Tépve, sárosan: csak a te fiad.
Büszke és szabad...”

Mondhattad már a kész verset, a megérkezés fáradtságával és örömeivel, mikor a város határában az első pataknál fölhúztad az addig vállon kímélt lábbelit.

Most, földi vándorlásod végén, nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy te és a falud el soha nem hagyátok egymást. Példává nőtt, jelképpé magasodott a ti egymáshoz tartozásotok. Mindannyiunk példaképévé nyelvünk kicsinyke glóbuszán. De a téged szerető, tisztelő román barátaink, pályatársaink szemében is, akik most tisztelgő együttérzéssel osztoznak fájdalmunkban. Elmondhatjuk ezt koporsód mellett. Elmondjuk tehetetlen szomorúságunkban, a magunk vigasztalására. De amit Te végeztél, balladába torkolt életed folyamán, nem szorul pártfogó, kezeskedő szavainkra.

Boldogtalanságaiban is boldog, mert értelmes élet volt a tiéd.
Közértelmű.

A szolgaságot szolgálattá szabadító.

Állványok nélkül is tornyot rakó.

A magyarózdi torony, neked köszönhetően drága Pista bácsi, kilátszik az időből.

Messzire látszik, kései nemzedékek távlatába.

Ama szalontai Csonkatoronyhoz, a farkaslaki két cserefához, a zsögödi házhoz hasonlóan.

Csak az a gerenda, a közösen cipelt gerenda, melyre annyit panaszkodunk az önként vállalt cipekedés közben, s melynek vastagabbik, nehezebbik végét a te szé-

Elhangzott a magyarózdi temetőben, 1977. január 8-án.

les vállad vitte mostanig, csak az ne nehezede, sajdulna vállunkba, szívünkig nyilallóan.

Mi lesz, öreg, ha egyre többen dőltek ki alóla!

Ilyenkor megbömlik a lépésrend.

Szakát vet a szó

Jajokká roppan.

Hogy visszük tovább a terhet, a terüt.

Ki mondja tovább a verset, melynek már csak a ritmusát, lüktetését testáttad-énekelted ránk utolsó óráidban, már-már odaátról, az ismeretlen nagy ösvényre kanyarodva.

Nagy verseid jólismert sorait próbálgattam az árván maradt ütemekben. Mint Apóé: építéssel telik el az egész élet.

Azzal telt s telt volna tovább a tiéd is.

„Mégfogya bár” — vigasztalom magunkat, akik közé most már te is végképp beálltál, a nagy elődök ígéivel. S mint mindig, ha nagy a veszteség, fogóddzunk most is Balassi Bálint urunk tisztító-főlemelő szavaiba. Ő vigasztaljon mindany-nyiunkat:

„Vitézek mi lehet

E széles föld felett

Szebb dolog a végeknél...”

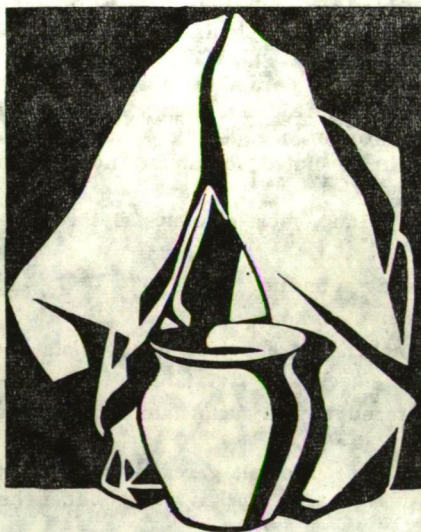
Búcsúzom tőled, drága Pista bácsi, mindannyiunk nevében, akik szerettünk, becsültünk Téged, akiknek most már nemcsak verseid, játékos ugrató szavaid, baráti biztató mosolyod, szemüveged kedves ránkvillanása, helytelenítő fejcsóválásod is örökre hiányozni fog.

Megtörtetted tested nyugodjék békében ebben a földben, melyet műveltél s érteően vallattál, s melyhez haló porodban is hű maradsz.

Igéiddé végtelenült lelked tanítsa, gyönyörködtesse maradékaink maradékát is, minket pedig nyugtalanítson, békétlenítsen, ha a tőled tanult hűség szála bennünk szakadoznak.

Isten veled.

KÁNYÁDI SÁNDOR

VASS TERÉZ MUNKÁJA